

Sortförsök i ärtor

Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.

Hösten 2005 skördades 3 sortförsök i ärtor inom Skåneförsöken, varav det ena måste kasseras på grund av torkskada. De enskilda försöken presenteras i tabell 1 medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 2. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 3 medan sortegenskaperna presenteras i tabell 4. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten som styr utsädeskostnaden, höjden

vid skörd som ger indikationer på hur lättskördad sorten är, som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Mätarsort är Celine. 2005 års skördar är mycket låga varför årets siffror måste värderas med viss försiktighet.

Tabell 1. Enskilda ärtförsök 2005. Skörd.

SORT	974/05 Rydsgårds Gods AB, Svenshög, Rydsgård Förfrukt: Höstvete Jordart: nmh Mä ML. pH 7,1 Sådd: 6/4-05. CV% 7,5				4/05 Br. Hellberg, Västervångsvägen, Degeberga Förfrukt: Potatis Jordart: mmh I Mo. pH 6,8 Sådd: 8/4-05. CV% 17,1			
	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 8/8 Stråst.% Höjd cm		Dt/ha	Rel	Vid skörd, 8/8 Stråst.% Höjd cm	
SW Celine (965222)	42,7	100	76	58	41,4	100	23	26
SW Clara, 975496	40,8	95	95	71	41,3	100	28	29
LP Tinker (SW) EU	44,1	103	80	62	41,6	100	23	26
Da Rufus (PI) EU	43,9	103	85	68	40,4	98	35	37
Da Eden (PI) EU	45,1	106	81	55	46,5	112	25	30
Da Arthur (PI) EU	50,7	119	35	44	41,0	99	11	13
Adv C.96.513.22 (PI) EU	42,6	100	64	52	41,4	100	9	12
DLF Brutus (SSd) EU	35,9	84	98	67	32,2	78	30	32
Da Faust (SSd) EU	42,1	98	91	71	46,3	112	33	35
SL Stilo (SSd)	42,8	100	90	65	39,0	94	33	36
To Exklusiv (SSd) EU	40,7	95	95	71	40,9	99	35	41
Ceb Tudor (SSd) EU	41,0	96	95	77	35,9	87	40	40
To Rocket (SSd) EU	41,3	97	100	69	45,2	109	30	37
LP 6405100 (SSd) EU	43,3	101	75	62	41,6	101	20	29
SG-L 1713 (SSd)	45,2	106	79	61	37,0	89	18	13
S 1872 (SSd)	44,9	105	83	64	39,4	95	30	31
S 1980 (SSd)	43,5	102	75	59	44,4	107	25	31

Tabell 1, forts. Enskilda ärtförsök 2005. Skörd.

L7 - 610		713/05		
		Per Erik Wikberg, Östergård, Svalöv Förfrukt: Höstvete Jordart: mmh mo LL. pH 7,2 Sådd: 9/4-05. CV% 12,3		
SORT	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 20/8	
			Stråst.%	Höjd cm
SW Celine (965222)	27,9	100	0	14
SW Clara, 975496	29,5	106	6	38
LP Tinker (SW) EU	33,5	120	5	16
Da Rufus (PI) EU	34,0	122	6	34
Da Eden (PI) EU	34,7	125	5	29
Da Arthur (PI) EU	30,3	109	1	14
Adv C.96.513.22 (PI) EU	29,4	106	0	9
DLF Brutus (SSd) EU	22,0	79	5	35
Da Faust (SSd) EU	29,7	107	9	46
SL Stilo (SSd)	37,3	134	10	44
To Exklusiv (SSd) EU	34,0	122	10	38
Ceb Tudor (SSd) EU	28,2	101	25	43
To Rocket (SSd) EU	38,6	138	5	34
LP 6405100 (SSd) EU	40,4	145	3	19

Tabell 2. Kärnskörd av ärter i Skåne, M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2005			2004		2003		2002		2001		2001 - 2005		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal
Celinsköörden, dt/ha				43,2		68,6		61,9		58,5				
SW Celine	2	35,3	100	4	100	5	100	6	100	5	100	22	53,8	100
SW Clara	2	35,2	100	4	96	5	90	6	95	2	99	19	50,7	94
Brutus Ssd	2	28,9	82	4	104	3	89	6	94	5	94	20	50,3	93
Faust SSd	2	35,9	102	4	105	5	94	6	96	5	99	22	52,6	98
Pinochio SW						5	91	6	97	5	97	16	51,3	95
SL Stilo SSd	2	40,0	113	4	97							6	54,9	102
Exclusive SSd	2	37,3	106	4	104							6	56,4	105
Tudor SSd	2	34,6	98	4	87							6	48,4	90
LPTinker SW	2	38,8	110											
Da Rufus PL	2	39,0	110											
Da Eden PL	2	39,9	113											
Da Arthur PI	2	40,5	115											
AdvC.96.513.PL	2	36,0	102											
To Rocket SSd	2	39,9	113											
LP KE6405/00 SSd	2	41,9	119											
x cv% REP	2	37,7	9,1	4	10,3	5	4,3	6	4	5	4,2	23	51,6	6,4
LSD PROB F1		8,00	.1925		.1903		.0072		.1176		.2585		3,00	.0008

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Ärtor områdesvis indelning 2001 - 2005. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 4B		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Celine	4	64,6	100	7	58,5	100	6	52,3	100	4	60,4	100
SW Clara	4	59,5	92	6	51,6	88	4	50,6	97	4	61,3	101
Brutus Ssd	3	59,8	93	7	52,5	90	5	51,3	98	4	59,7	99
Faust SSd	4	60,0	93	7	55,5	95	6	52,8	101	4	62,3	103
Pinochio SW	4	58,4	90	4	53,3	91	5	52,5	100	3	62,3	103
x cv% REP	4	60,5	3,4	7	54,3	5,5	6	51,5	4,9	4	58,0	5,3
LSD PROB F1		3,30	.0120		4,30	.0079		5,40	.5727		7,20	.0116

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 4. Sortegenskaper i ärtor under åren 2001 - 2005.

SORT	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Höjd vid skörd cm	Mogn. dagar **	Liter-vikt g	Tusen-kornv. g	Protein % av ts	Spill kg/ha
SW Celine	17,8	47	85	40	122	812	266,3	21,7	233
SW Clara	-0,2	19	2	14	-1	1	-8,9	-1,3	-7
Brutus Ssd	0,1	18	3	15	2	-8	-3,6	0,6	-40
Faust SSd	-1	16	0	12	-2	-1	-19,8	-1,9	-18
Pinochio SW	-0,5	10	3	6	-2	-2	-27,2	-0,4	-3
SL Stilo SSd	3,8	5	5	9	2		22,9	0,7	111
Exclusive SSd	-0,5	17	1	13	0		41,6	-0,4	-8
Tudor SSd	9,5	25	13	20	4		6,4	0,7	-46
x cv% REP	19,2	61	89	51	122	810	267,7	21,4	232
LSD PROB F1	2,4	8	4	5	2	9	12,0	1,0	108

Sortegenskaper för Celine. Övriga med avvikelser från Celine, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera viltblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Celine från Svalöf Weibull är numera mätarsort och den har mycket hög avkastning. Svag, lång rev som hamnar något närmare marken vid skörd än de flesta andra sorter. Proteinhalten är hög. Låg skörd under 2005.

SW Clara från Svalöf Weibull är en ny matärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är lägre än mätarens.

DLF Brutus från Scandiavian Seed är grönfröig med längre, styvare rev som ligger högt vid skörd. Hög proteinhalt. Mognar sent. Gav mycket låg skörd 2005.

Da Faust från Scandinavian Seed är en sort med hög avkastning 2004 har styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är låg.

DLF Pinochio från Svalöf Weibull har något längre och styvare rev som ligger längre från marken än mätarens. Avkastningen är ganska hög men tusenkornvikten låg. Provades ej 2004 eller 2005.

SL Stilo är en ny sort från Scandinavian Seed som avkastade mycket 2005 men något lägre 2004. Lång, något svag rev som legat ganska långt från marken vid skörd. Något sen, med högre tusenkornvikt och proteinhalt.

To Exclusiv är en ny sort från Scandinavian Seed med högre avkastning än mätaren under de 2 åren den provats. Liktidig med mycket hög tusenkornvikt.

CebTudor är en ny sort från Scandinavian Seed med lägre skörd än mätaren. Lång, styv rev med hög höjd vid skörd. Mognar mycket sent, har hög proteinhalt.